

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

АМОРТИЗАЦІЙНА ПОЛІТИКА КОРПОРАЦІЇ

Студента 2-го курсу денної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»
освітньо-наукової програми
«Корпоративні фінанси»
Перегончука Олексія Сергійовича

Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Плешакова Наталія Анатоліївна

Засвідчую, що в цій дипломній роботі немає
запозичень із праць
інших авторів без відповідних посилань

Студент _____

Робота допущена до захисту в Екзаменаційній комісії рішенням кафедри
фінансів від «16» травня 2023р., протокол №10.

Завідувач кафедри фінансів,
доктор економічних наук, професор
Лютий Ігор Олексійович

Київ – 2023р.

ПЛАН

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ КОРПОРАЦІЇ	6
1.1. Економічна сутність та роль амортизаційної політики корпорації.....	6
1.2. Методи нарахування амортизації.....	9
1.3. Особливості реалізації амортизаційної політики у зарубіжних країнах....	13
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ КОРПОРАЦІЇ (на прикладі ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»)...	15
2.1. Особливості формування амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат».....	15
2.2. Аналіз необоротних активів ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»..	19
2.3. Оцінка впливу амортизації основних засобів на раціоналізацію грошових потоків ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат».....	29
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКВИ ВИДОСКОНАЛЕННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ КОРПОРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат».....	33
3.1. Проблеми формування амортизаційної політики.....	33
3.2. Шляхи вдосконалення амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат».....	36
ВИСНОВКИ.....	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45

ВСТУП

Амортизація основних засобів є важливим елементом фінансового планування будь-якої компанії, а у військовий час її актуальність особливо зростає. У разі здійснення військових дій, важко передбачити, які основні засоби можуть бути знищені або пошкоджені, а, які з них можуть бути втрачені під час евакуації або переміщенні на іншу територію.

Оскільки основні засоби є ключовими активами підприємства, їх втрата може призвести до зменшення ефективності виробництва та збільшення часу відновлення після завершення військових дій. Таким чином, амортизація основних засобів у військовий час є необхідною складовою для забезпечення належної підтримки та збереження виробничих потужностей.

Удосконалення амортизаційної політики підприємства - тема, яку досліджували зарубіжні та вітчизняні науковці у своїх наукових працях. Багато дослідників внесли вагомий внесок у дослідження цієї проблематики, зокрема: Бойко Ю.С [3], Бородіна, І. І.[4], Бугайов В. Г [5], Вавілов О. А. [6], Демченко, О. О. [8], Мельник Л.І. [9], Михайлова Л. О. [12], Москаленко Т. Ю. [13], Рибалка, Л. І. [18], Савченко О.В. [19], Шевченко В. Г. [20], Шевчук І.М. [21]. Одночасно, питання ефективності управління амортизаційною політикою потребує подальшого розвитку в умовах тривалої соціально-економічної кризи, воєнних дій та післявоєнного відновлення.

Метою магістерської роботи є поглиблення теоретичних засад визначення економічної сутності амортизаційної політики та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення амортизаційної політики ТДВ "Івано-Франківський Хлібокомбінат".

Відповідно до поставленої мети у кваліфікаційній роботі були поставлені та вирішенні наступні **завдання**:

- систематизувати теоретичні підходи до розкриття сутності амортизаційної політики корпорації;
- визначити методи нарахування амортизації;

- проаналізувати особливості реалізації амортизаційної політики у зарубіжних країнах;
- дослідити особливості формування амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»;
- провести організаційно-економічний аналіз ТДВ "Івано-Франківський Хлібокомбінат";
- визначити напрями удосконалення амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський Хлібокомбінат»;
- надати пропозиції щодо удосконалення амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський Хлібокомбінат».

Об’єктом дослідження є система економічних відносин у процесі формування амортизаційної політики корпорації.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти формування амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат».

Методи дослідження. У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: аналізу та синтезу – при визначенні місця та ролі амортизаційної політики корпорації; діалектичний – при розкритті сутності поняття «амортизаційна політика»; системно-структурного аналізу – при дослідженні іноземного та вітчизняного формування амортизаційної політики; економіко-статистичний – при дослідженні особливостей формування амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат». Крім того, в процесі дослідження використовувалися метод кількісного та якісного порівняння та інші.

Інформаційну базу дослідження становили законодавчі та нормативно-правові акти з амортизаційної політики, публікації науковців з проблематики стратегічного управління прибутком підприємства, методичних підходах щодо оцінювання ефективності амортизаційної політики, офіційна інформація щодо діяльності ТДВ «Івано-Франківський Хлібокомбінат».

Практична значущість кваліфікаційної магістерської роботи полягає у поглибленні теоретичних основ та підходів щодо амортизаційної політики корпорації в сучасних умовах.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були представлені на Міжнародній науково-теоретичній конференції «Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс» (липень, 2022 р.).

Структура роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Робота містить 16 таблиць, 2 формули та 3 рисунки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ КОРПОРАЦІЇ

1.1. Економічна сутність та роль амортизаційної політики корпорації

Амортизація основних засобів є важливим елементом фінансового планування будь-якої компанії, а у військовий час її актуальність особливо зростає. У разі здійснення військових дій, важко передбачити, які основні засоби можуть бути знищені або пошкоджені, а, які з них можуть бути втрачені під час евакуації або переміщенні на іншу територію.

Оскільки основні засоби є ключовими активами підприємства, їх втрата може призвести до зменшення ефективності виробництва та збільшення часу відновлення після завершення військових дій. Таким чином, амортизація основних засобів у військовий час є необхідною складовою для забезпечення належної підтримки та збереження виробничих потужностей.

Крім того, у військовий час фінансові ресурси можуть бути обмеженими, тому ефективне планування амортизаційних витрат дозволяє максимально використовувати наявні ресурси та зменшувати навантаження на бюджет фірми.

Також слід враховувати, що військові дії можуть бути тривалими, тому амортизаційна політика повинна бути динамічною та адаптивною. Наприклад, якщо змінюється територія контролю, то можуть змінюватися й умови зберігання та використання основних засобів.

Амортизація - це процес поступового зниження вартості основних засобів, які використовуються в господарській діяльності підприємства, зокрема машин, обладнання, будівель, транспортних засобів та інших матеріальних активів. Цей процес відображає фактичну зношеність активів та залежить від їхньої природи, ступеня використання, терміну корисного використання та інших факторів.

Амортизацію можна вважати втратою вартості активу, яка відбувається протягом його експлуатації. Ця втрата відображається в бухгалтерському обліку підприємства та враховується при визначенні прибутку або збитку.

Амортизація враховується в економічному аналізі та прийнятті рішень, оскільки вона зменшує вартість активів і впливає на їхню ринкову вартість. Крім того, правильна амортизаційна політика може допомогти зберегти фінансові ресурси підприємства та знизити його податкові платежі.

Однак, важливо розуміти, що амортизація не є фактичною втратою грошей, а лише відображається у зменшенні балансової вартості активів.

Амортизаційна політика - це сукупність різноманітних заходів, які покликані забезпечити раціональне використання основних засобів та формування відповідного рівня фондів амортизації для їх подальшого відтворення [1].

Така політика передбачає обґрунтовані рішення щодо термінів та норм амортизації, вибір методів обчислення та нарахування амортизації, а також відповідальність за проведення амортизації та контроль за правильністю її відображення у звітності.

Амортизаційна політика є важливим елементом фінансової стратегії підприємства, яка повинна враховувати його потреби та можливості. Правильна амортизаційна політика впливає не лише на фінансовий стан підприємства, а й на ефективність його діяльності в цілому [4].

Таблиця 1.1

Основні характеристики амортизаційної політики

Сутність амортизаційної політики	Це система заходів, яка пов'язана зі зменшенням вартості основних засобів підприємства в процесі їх використання.[1]
Мета амортизаційної політики	Отримання фінансових ресурсів на поновлення зношеної частини основних засобів, їх модернізацію та придбання нових об'єктів.
Роль амортизаційної політики	Забезпечення підприємства необхідними фінансовими ресурсами на модернізацію, поновлення та придбання основних засобів.
Методи амортизаційної політики	Прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий.[3]
Регулювання законом	Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств».[3]

Джерело: складено автором на основі джерел [1,3].

Амортизаційна політика - це система заходів, спрямованих на зменшення вартості основних засобів підприємства, що використовуються у виробництві товарів чи послуг. Вона є важливою складовою фінансової стратегії підприємства, яка повинна бути адаптована до його потреб і можливостей. Визначення методів нарахування амортизації, її обліку та звітності, а також визначення строку корисного використання основних засобів дозволяє раціонально використовувати ресурси компанії та забезпечує її ефективну діяльність в умовах ринкового середовища, що постійно змінюється. Амортизаційна політика є важливим елементом фінансового менеджменту підприємства, що сприяє забезпеченню його стійкості та конкурентоспроможності.

Економічна роль амортизаційної політики полягає в забезпеченні сталого функціонування підприємства та збереженні його основних засобів. Це досягається шляхом нарахування амортизації, тобто відрахування частини вартості основних засобів за їхнім фактичним зносом і використанням, що дозволяє підприємству планувати свої фінансові ресурси на майбутнє і забезпечити заміну зношених основних засобів без значного впливу на фінансову стійкість підприємства. Таким чином, амортизаційна політика є важливим елементом управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.

Таким чином, амортизаційна політика - це система заходів, спрямованих на зменшення вартості основних засобів підприємства протягом строку їх використання. Ці заходи можуть здійснюватися з використанням різних методів амортизації, які обираються підприємством залежно від очікуваних економічних вигод від використання активів і переглядаються у разі зміни цих очікувань.

1.2. Методи нарахування амортизації

Відповідно до підпункту 138.3.1 пункту 138.3 статті 138 Податкового кодексу України (далі - "ПКУ") розрахунок амортизації основних засобів та нематеріальних активів повинен відповідати національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку або міжнародним стандартам фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених підпунктом 14.1.138 пункту 14.1 статті 14 ПКУ та підпунктами 138.3.2 - 138.3.4 пункту 138.3 статті 138 ПКУ. Для цього застосовуються методи амортизації, передбачені Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку [4].

Амортизація, визначена відповідно до П(С)БО 7 "Основні засоби", - це систематичний розподіл вартості необоротних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [4]. Розглянемо основні характеристики та поняття, які будуть використовуватися в роботі:

Таблиця 1.2

Основні характеристики та поняття

Поняття	Економічна сутність
Об'єкт амортизації	Вартість, що підлягає амортизації, не включаючи вартість земельних ділянок, природних ресурсів та капітальних інвестицій.
Вартість, яка амортизується	Вартість необоротних активів, яка враховується для обчислення амортизації, включає їх первісну або переоцінену вартість за вирахуванням ліквідаційної вартості. [3, 4]
Ліквідаційна вартість	Це сума грошових коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати після продажу (ліквідації) необоротних активів, які вже вичерпали свій строк корисного використання (експлуатації). У цій сумі не враховуються витрати, пов'язані з продажем (ліквідацією).
Строк корисного використання	Очікуваний термін корисного використання необоротних активів - це період часу, протягом якого підприємство/установа планує використовувати ці активи або з їх допомогою виготовляти (виконувати) передбачену продукцію (роботи, послуги).

Джерело: складено автором на основі джерел [3,4].

Зокрема, відповідно до п. 26 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" (далі - П(С)БО 7), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 зі змінами та доповненнями[7], амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) нараховується із застосуванням таких методів (див. табл. 1.3)

Таблиця 1.3

Методи нарахування амортизації

Метод нарахування	Характеристика
Прямолінійний	Щоб визначити річну суму амортизації, потрібно поділити вартість об'єкта основних засобів, який амортизується, на строк його корисного використання.
Зменшення залишкової вартості	Річна сума амортизації залежить від річної норми амортизації та вартості об'єкта. Річна норма амортизації обчислюється на основі корисного використання об'єкта та його первісної вартості.
Прискореного зменшення залишкової вартості	Річна сума амортизації залежить від річної норми амортизації та вартості об'єкта. Річна норма амортизації подвоюється на основі строку корисного використання об'єкта. Для розрахунку річної суми амортизації можна використовувати залишкову вартість або первісну вартість на початок нарахування амортизації.
Кумулятивний	Річна сума амортизації залежить від кумулятивного коефіцієнта та вартості, яка підлягає амортизації. Кумулятивний коефіцієнт обчислюється як відношення кількості років, що залишилися до кінця строку корисного використання об'єкта, до загальної кількості років, на яку розраховується строк корисного використання.
Виробничий	Річна сума амортизації залежить від кумулятивного коефіцієнта та вартості, що підлягає амортизації. Кумулятивний коефіцієнт обчислюється як відношення кількості років, що залишилися до кінця строку корисного використання об'єкта, до загальної кількості років, на який розраховується строк корисного використання.

Джерело: складено автором на основі джерел [7].

Прямолінійний метод амортизації передбачає рівномірний розподіл вартості, яка амортизується, протягом очікуваного строку корисного використання об'єкта основних засобів.

Вартість, яка амортизується, - це первісна або переоцінена вартість об'єкта, за винятком його ліквідаційної вартості.

Прямолінійний метод амортизації є найпоширенішим у світі завдяки простоті розрахунків і застосовується для основних засобів, які виконують приблизно постійний обсяг робіт протягом строку їх корисного використання [4,7]. Однак цей метод не враховує вплив наступних факторів:

- моральний знос об'єкта;
- зміни виробничої потужності об'єкта основних засобів протягом років експлуатації;
- збільшення витрат на ремонт в останні роки експлуатації об'єкта основних засобів.

За методом зменшення залишку річна сума амортизації залежить від залишкової або первісної вартості об'єкта та річної норми амортизації. Річна норма амортизації розраховується як частка від ділення різниці між одиницею та степенем числа років строку корисного використання об'єкта та ліквідаційної вартості об'єкта на його первісну вартість [4,7].

$$A = Cz * (1 - \sqrt[T]{Cl/Cn}) \quad (1.3)$$

Де Cz - залишкова або первісна вартість об'єкта ОЗ на дату початку нарахування амортизації;

T – термін корисного використання об'єкта ОЗ;

Cl – ліквідаційна вартість об'єкта ОЗ;

Cn – первісна вартість об'єкта ОЗ.

При використанні методу прискореного зменшення залишкової вартості, річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та подвоєної річної норми амортизації, яка залежить від строку корисного використання об'єкта [4,7].

Метод кумулятивної амортизації, також відомий як метод списання вартості за сумою чисел років, використовує кумулятивний коефіцієнт, який обчислюється як відношення кількості років, що залишилися до кінця строку

корисного використання, до суми числа років його корисного використання. Потім цей коефіцієнт множиться на вартість об'єкта, що амортизується, щоб отримати річну суму амортизації [4,7].

$$A = K_k * (C_n - C_l) \quad (1.2)$$

де A – амортизаційне відрахування;

K_k – кумулятивний коефіцієнт;

C_n - первісна вартість об'єкта ОЗ;

C_l – ліквідаційна вартість об'єкта ОЗ;

Виробничий метод амортизації є більш реалістичним, оскільки відображає бізнес-процеси більш точно. Цей метод ґрунтується на розрахунку місячної суми амортизації, яка обчислюється як добуток обсягу продукції та виробничої ставки амортизації. Виробнича ставка амортизації визначається як відношення вартості амортизації до очікуваного обсягу продукції (робіт, послуг) [4,7].

• Нижче перераховані активи, які не підлягають амортизації та витрати на них проводяться за рахунок відповідних джерел:

- Гудвіл;
- Невиробничі основні засоби та нематеріальні активи, які придбані або виготовлені самостійно, не призначені для використання у виробництві;
- Ремонтні, реконструкційні, модернізаційні або інші поліпшення невикористаних основних засобів та нематеріальних активів.

Таким чином, з метою визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності амортизація основних засобів/нематеріальних активів нараховується із застосуванням методів, передбачених П(С)БО 7 та П(С)БО 8: прямолінійного, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивного та виробничого.

1.3 Особливості реалізації амортизаційної політики у зарубіжних країнах

Амортизаційна політика є важливою складовою фінансової стратегії будь-якого підприємства. Ця політика визначає, яким чином будуть нараховуватися витрати на заміну обладнання та інших основних засобів під час їх використання. Зарубіжний досвід проведення амортизаційної політики може бути корисним для українських підприємств, які хочуть забезпечити ефективне управління своїми ресурсами та максимізувати свій прибуток.

У Польщі розроблено декілька методів нарахування амортизації. Один з них - метод прямолінійної амортизації, що застосовується для всіх видів основних засобів. Цей метод передбачає рівномірне нарахування амортизації на протязі усього періоду використання обладнання або іншого основного засобу [12].

Інший метод – це метод прискореної амортизації, який використовується для обладнання та основних засобів, які швидко застарівають і швидко втрачають свою вартість. Наприклад, комп'ютерна техніка. За цим методом амортизація нараховується протягом перших років експлуатації з більш високою нормою, а потім поступово зменшується [12].

У деяких країнах також використовується метод зменшення залишкової вартості, який передбачає нарахування більшої частини амортизації на початку періоду використання, що дозволяє підприємствам знизити свій податковий борг.

У Франції амортизація розраховується з використанням методу прямолінійного зменшення. Проте, в цій країні існує багато спеціальних правил та відхилень від цього методу, які можуть застосовуватись у випадку, коли об'єкт не піддається звичайному зношуванню чи забезпечується різними господарськими обставинами [10].

Американська амортизаційна політика включає в себе широкий спектр методів, таких як прискорена амортизація, метод прискореного зменшення

залишкової вартості, метод прямолінійного зменшення та інші. Крім того, в США регулярно проводяться реформи, спрямовані на зміну правил проведення амортизації з метою оптимізації податкових платежів та підтримки бізнесу [11].

В Австралії амортизація також розраховується з використанням методу прямолінійного зменшення. Проте, у цій країні існують спеціальні правила, що відрізняються в залежності від типу і використання об'єкта основних засобів. Крім того, Австралія має програму підтримки інвестицій, що дозволяє підприємствам знизити податкові платежі за рахунок прискореної амортизації [9].

Отже, можна зробити висновок, що кожна країна має свою власну специфіку проведення амортизаційної політики, яка залежить від економічних умов, законодавства та практики ведення бізнесу. Проте, ефективна амортизаційна політика є необхідним елементом управління основними засобами будь-якого підприємства, а застосування відповідних методів розрахунку амортизації може допомогти у досягненні цього. Для підвищення фінансової стабільності підприємства можна взяти до уваги кращі практики з-за кордону та вдосконалити власну амортизаційну політику.

РОЗДІЛ 2.

ХАРАКТЕРИСТИКА АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ КОРПОРАЦІЇ (на прикладі ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»)

2.1 Особливості формування амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»

Особливості формування амортизаційної політики залежать від специфіки діяльності підприємства та його фінансових цілей. Ключові принципи, які можуть бути використані у формуванні амортизаційної політики, включають:

Таблиця 2.1

Принципи формування амортизаційної політики

Принцип	Характеристика
Визначення строків корисного використання	При формуванні амортизаційної політики необхідно враховувати очікувані строки корисного використання основних засобів та інших активів, що підлягають амортизації. Це дозволить визначити найбільш ефективний метод нарахування амортизації.
Вибір методу нарахування амортизації	Існує кілька методів нарахування амортизації, включаючи прямолінійний метод, метод зменшення залишкової вартості та метод подвійного зменшення залишкової вартості. Вибір методу залежить від специфіки виробництва та фінансових цілей підприємства.
Врахування змін вартості активів	Амортизаційна політика повинна бути гнучкою, щоб враховувати зміни вартості активів, такі як зміни ринкових цін та зношування. Це може включати перегляд строків корисного використання та методів нарахування амортизації.
Врахування законодавчих та податкових вимог	Підприємство повинно дотримуватись законодавчих та податкових вимог щодо нарахування амортизації та відображення її в фінансовій звітності.
Врахування фінансових цілей	Формування амортизаційної політики повинно бути спрямовано на досягнення фінансових цілей підприємства, таких як збільшення чистого прибутку, покращення ліквідності, зниження витрат тощо.
Розробка плану заміни активів	План заміни активів допоможе підприємству визначити, коли потрібно здійснювати заміну активів та скільки коштуватиме така заміна. Врахування плану заміни активів може бути важливою частиною амортизаційної політики, оскільки воно допомагає підприємству планувати свої витрати на майбутнє.
Використання фінансових інструментів	План заміни активів допоможе підприємству визначити, коли потрібно здійснювати заміну активів та скільки коштуватиме така заміна. Врахування плану заміни активів може бути важливою частиною амортизаційної політики, оскільки воно допомагає підприємству планувати свої витрати на майбутнє.

Джерело: складено автором на основі джерел [5]

Для досягнення фінансових цілей підприємства та врахування специфіки його діяльності, необхідно правильно формувати амортизаційну політику [5]. Контроль правильності нарахування амортизації, встановлення оптимальних методів та термінів корисного використання основних засобів, а також періодичний аналіз та коригування амортизаційної політики в залежності від змін умов діяльності підприємства є важливими елементами управління основними засобами.

Окрім того, дотримання вимог законодавства щодо нарахування та відображення амортизації у фінансовій звітності є надзвичайно важливим [5]. Українські підприємства зобов'язані дотримуватись вимог Податкового кодексу та Закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність щодо нарахування амортизації та її відображення у фінансовій звітності.

Нарешті, слід враховувати те, що амортизаційна політика є не статичним документом, а динамічним інструментом управління підприємством. Підприємство повинно періодично переглядати та коригувати свою амортизаційну політику в залежності від змін умов діяльності, що дозволить забезпечити ефективне використання основних засобів та досягнення фінансових цілей підприємства.

Якщо вище були зазначені принципи для переважної більшості підприємства, то надалі будуть більш детально розглядатися принципи, яких дотримується ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат». Амортизаційна політика є важливим аспектом в управлінні підприємством, зокрема для ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат». Ця політика дозволяє розподілити вартість основних засобів протягом їх експлуатації. У зв'язку з тим, що вартість основних засобів складає значну частину валютних ресурсів, їх раціональне використання стає дедалі важливішим. Особливості формування амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат» представлені у табл 2.2.

**Особливості формування амортизаційної політики
ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»**

Принцип	Характеристика
Оцінка стану основних засобів	ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат» повинен регулярно оцінювати стан своїх основних засобів, щоб визначити необхідність їхньої ремонту або заміни. Це допоможе уникнути непередбачуваних витрат і підвищить ефективність використання основних засобів.
Визначення строків корисного використання	Для кожного основного засобу ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат» повинен визначити строк його корисного використання. Це допоможе зробити прогноз на майбутнє та визначити потребу в заміні основних засобів відповідно до їхнього стану та строку корисного використання.
Визначення методу нарахування амортизації	ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат» повинен визначити метод нарахування амортизації для кожного основного засобу. Це може бути лінійний метод, метод зменшеного залишку або інший метод, який найбільш точно відображає знос та старіння основних засобів.
Розробка графіків амортизації	ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат» повинен розробляти графіки амортизації для кожного основного засобу. Графік амортизації визначає, яку суму амортизації необхідно нарахувати за кожний рік, щоб відновити вартість основного засобу.
Оцінка вартості основних засобів	Під час формування амортизаційної політики важливо правильно оцінити вартість основних засобів підприємства. Для цього можна використовувати різні методи оцінки, наприклад, вартість відтворення, ринкову вартість, балансову вартість тощо. При цьому важливо враховувати ступінь зносу та застарілості обладнання, а також інфляційні процеси.
Вибір методу нарахування амортизації	Для нарахування амортизації можна використовувати різні методи, наприклад, прямолінійний, зменшення залишкової вартості, подвійного зменшення тощо. Вибір методу залежить від багатьох факторів, включаючи характер експлуатації основних засобів, їх очікувану тривалість життя, обсяг виробництва та інші чинники.
Врахування фіскальних та податкових вимог	При формуванні амортизаційної політики необхідно враховувати фіскальні та податкові вимоги. Наприклад, в деяких країнах існують обмеження на величину амортизації, яку можна нарахувати на певний тип основних засобів. Також важливо враховувати податкові ставки, які застосовуються до амортизаційних відрахувань.

Джерело: складено автором на основі джерел [5,6]

Формування амортизаційної політики в ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" є важливим етапом управління власним капіталом підприємства, що дозволяє забезпечити надійність і стабільність його фінансового стану на перспективу. Основною метою амортизаційної політики є збільшення ресурсу фінансового здоров'я підприємства, зменшення податкового навантаження,

збільшення власних фінансових ресурсів, забезпечення можливості модернізації та розвитку виробництва[6].

Основними моментами при формуванні амортизаційної політики на ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" є визначення потреби підприємства в основних засобах та їх оцінка, визначення розміру амортизаційних відрахувань, врахування факторів, що впливають на процес зносу основних засобів та планування ремонтів і модернізації. Важливо також враховувати галузеві та державні норми амортизації, встановлені для окремих груп основних засобів.

До інших важливих факторів, які впливають на формування амортизаційної політики, належать також правильне розрахування термінів корисного використання та належне управління технічним обслуговуванням та ремонтом обладнання. Крім того, для ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат» важливим є врахування змін у законодавстві, зокрема в частині оподаткування та амортизації.

Оптимально сформована амортизаційна політика дозволяє зберігати та підтримувати в робочому стані основні засоби, що забезпечує нормальну роботу підприємства та підвищує його конкурентоспроможність. Крім того, така політика дозволяє знижувати податкове навантаження на підприємство та оптимізувати його фінансові результати. Аналіз щодо особливостей формування амортизаційної політики ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат", довів, що дана політика є важливим елементом ефективного управління активами підприємства.

Успішне функціонування підприємства залежить від ефективної амортизаційної політики. Щоб забезпечити цю ефективність, необхідно приділяти достатню увагу формуванню такої політики та регулярно проводити аналізи з метою вдосконалення.

2.2 Аналіз необоротних активів ТДВ «Івано-Франківський Хлібокомбінат»

Під час господарської діяльності активи постійно перетворюються, і кожен актив може мати два джерела фінансування - власні та залучені кошти.

Для вивчення характеристик та особливостей формування необоротних активів підприємства недостатньо обмежуватись аналізом абсолютних значень та зміни структури. Аналіз активів має включати розрахунок відносних показників, що дозволяє вивчити кількісні співвідношення між різними показниками. Для дослідження необхідно також оцінити структуру та динаміку активів підприємства, його результативні показники та ефективність господарської діяльності.

Для досягнення ефективної господарської діяльності необхідно створювати відповідні зв'язки між активами та фінансовими ресурсами, які були залучені для їх формування (рис. 1).

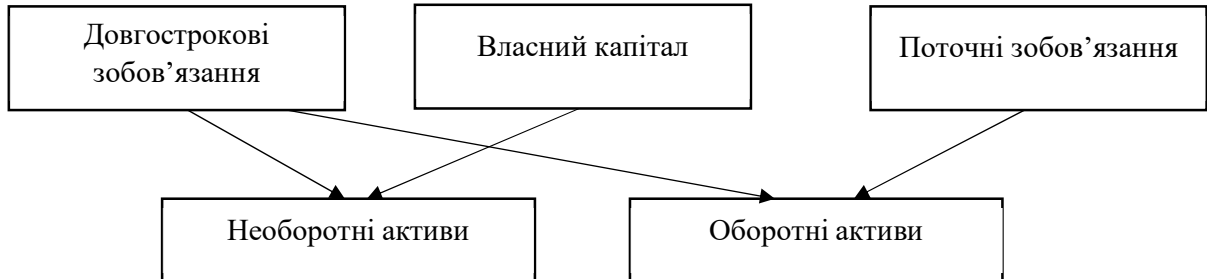

Рис. 2.1. Основні взаємозв'язки між активами і джерелами їх формування

Джерело: Джерело: побудовано автором на основі [4]

Для формування необоротних активів та певної частини оборотних активів, що стосуються залишків виробничих запасів, необхідно повністю використовувати джерела фінансування, такі як власний капітал та довгострокові зобов'язання. Товарні запаси та заборгованість покупців повинні покриватись за рахунок поточних зобов'язань[5].

Формування необоротних активів

Типи формування	Джерела фінансових ресурсі	Розрахунок оцінки
1. Оптимальний	BK	Необоротні активи (HA) $\leq BK$ Надлишок $BK/BK : HA > 1,0$
2. Нормальний	BKP	$BK < HA \leq BKP$ Надлишок $BKP/BK : HA > 1,0$
3. Нестійкий	$ВДЗ$	$BKP < HA \leq ВДЗ$ Надлишок $ВДЗ/BK : HA > 1,0$
4. Кризовий	$ВДЗ$	$HA > ВДЗ$ Нестача $ВДЗ/BK : HA < 1,0$

де BK – власний капітал; BKP – власний і прирівняний до нього капітал;
 $ВДЗ$ – власний і прирівняний до нього капітал та довгострокові зобов'язання

Джерело: побудовано автором на основі [7].

У таблиці 2.3 представлені чотири типи формування необоротних активів відносно джерел фінансових ресурсів, а також оцінка кожного типу розрахована.

Перший тип - "Оптимальний" - вказує на те, що необоротні активи повинні бути менші або дорівнювати власному капіталу. Якщо співвідношення вище 1,0, то виникає надлишок власного капіталу, що може бути неефективним.

Другий тип - "Нормальний" - вказує на те, що необоротні активи повинні бути більшими за власний капітал, але меншими за вартість власних капіталовкладень. Якщо співвідношення вище 1,0, то виникає надлишок вартості власних капіталовкладень.

Третій тип - "Нестійкий" - вказує на те, що необоротні активи повинні бути більшими за вартість власних капіталовкладень, але меншими за вартість власних довгострокових зобов'язань. Якщо співвідношення вище 1,0, то виникає надлишок вартості власних довгострокових зобов'язань.

Четвертий тип - "Кризовий" - вказує на те, що необоротні активи перевищують вартість власних довгострокових зобов'язань. Якщо співвідношення менше 1,0, то виникає нестача вартості власних довгострокових зобов'язань.

Для розрахунку суми необоротних активів, що були створені за рахунок джерел власного капіталу, необхідно від загальної балансової вартості цих активів відняти вкладені в них довгострокові зобов'язання. Якщо темп зростання активів перевищує темп зростання відповідних господарських показників, це може призвести до втрати фінансової стійкості підприємства. Натомість, зниження ресурсомісткості суб'єктів господарювання може сприяти поліпшенню використання активів та збільшенню їхня прибутковості.

Показники ефективності рентабельності активів є головним джерелом самофінансування для підприємств, регіонів та держави, сприяють розвитку продуктивних сил і підвищенню добробуту населення.

У даній роботі розроблено модель аналізу стану та ефективності формування майна підприємства, яка складається з трьох етапів. Перший етап передбачає загальну оцінку стану майна та окремих його складових.

Таблиця 2.4

Аналіз зміни майна ТДВ "Івано-Франківський Хлібокомбінат" в 2021 році

Актив	Абсолютні величини		Питома вага, %	
	на початок звітного періоду тис. грн.	на кінець звітного періоду тис. грн.	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I.Необоротні активи	18 690,00	17986,00	68,02	68,05
II.Оборотні активи	8786,00	8444,00	31,98	31,95
у тому числі	2887,00	1845,00	10,51	6,98
- запаси				
- векселі одержані	0,00	0,00	0,00	0,00
- дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	424,00	641,00	1,54	2,43
- дебіторська заборгованість за розрахунками та інша	4674,00	5031,00	17,01	19,04
- грошові кошти та їх еквіваленти	792,00	916,00	2,88	3,47
- інше	9,00	11,00	0,03	0,04
III.Витрати май-бутніх періодів	0,00	0,00	0,00	0,00
Баланс	27476,00	26430,00	100,00	100,00

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності ТДВ

"Івано-Франківський хлібокомбінат"

З таблиці 2.4 видно, що на початок та на кінець звітного періоду необоротні активи склали 68,02% та 68,05% від загальної суми активів відповідно, тоді як оборотні активи склали 31,98% на початок та 31,95% на кінець звітного періоду. Оборотні активи, у свою чергу, склалися з декількох елементів, зокрема запасів, векселів одержаних, дебіторської заборгованості з товарами, роботами та послугами, дебіторської заборгованості за розрахунками та іншого. Запаси склали 10,51% на початок та 6,98% на кінець звітного періоду, дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги склали 1,54% на початок та 2,43% на кінець звітного періоду, а дебіторська заборгованість за розрахунками та інше склали 17,01% на початок та 19,04% на кінець звітного періоду. Грошові кошти та їх еквіваленти склали 2,88% на початок та 3,47% на кінець звітного періоду. Загальна сума активів на початок звітного періоду становила 27 476,00 тис. грн, а на кінець звітного періоду – 26 430,00 тис. грн.

На другому етапі аналізується формування необоротних активів в залежності від джерел фінансування

Таблиця 2.5

**Формування необоротних активів ТДВ "Івано-Франківський
хлібокомбінат"**

Показник	На початок року тис. грн.	На кінець року тис.грн.	Зміна тис. грн.
1. Власний капітал (ВК)	10561,00	13951,00	+3390,00
2. Забезпечення наступних витрат і платежів	-	-	-
3. Наявність власного і прирівняного до нього капіталу (ВКП)	10561,00	13951,00	+3390,00
4. Довгострокові зобов'язання	8418,00	4876,00	-3542,00
5. Наявність власних і довгострокових коштів для формування необоротних активів (ВДЗ)	18979,00	18827,00	-150,00
6. Необоротні активи (ВДЗ)	18 690,00	17986,00	-704,00
7. Надлишок (брак) ВК	-8129,00	-4035,00	+4094,00
8. Надлишок (брак) (ВКП)	+289,00	+841,00	+552,00

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат"

В табл. 2.5 наведено інформацію про фінансовий стан ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" на початок та кінець року з розбивкою на такі елементи як: власний капітал, фінансову стабільність, наявність власного та

еквівалентного капіталу, зобов'язання на довгий термін, наявність власного капіталу та довгострокових джерел формування необоротних активів, необоротні активи та рівень власного та еквівалентного капіталу. Дані показники представлені в таблиці.

Після аналізування табл. 2.5., можна зробити наступні висновки: власний капітал збільшився на 3390 тис. грн., що становить 32% з початку до кінця року. Довгострокові зобов'язання зменшилися на 3542 тис. грн., або на 42% з початку до кінця року. Наявність власних і довгострокових коштів для формування необоротних активів зменшилася на 150 тис. грн. Необоротні активи зменшилися на 704 тис. грн., або на 4% з початку до кінця року. Збільшення надлишку власного капіталу склало 4094 тис. грн. Загальний надлишок власного капіталу та прирівняного до нього капіталу становив 841 тис. грн.

Для оцінки ефективності формування майна підприємства на третьому етапі, необхідно порівняти темпи зміни окремих показників.

Таблиця 2.6

Порівняння темпів зміни окремих показників діяльності ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат» у 2021 році з аналітичною метою

№з/п	Показники	2020 р., тис.грн.	2021 р., тис.грн.	Зміна	
				Абсолютна тис. грн.	Темп приросту %
1	Загальна величина активів	27476,00	26430,00	-1046,00	-3,81
2	Необоротні активи тавитрати майбутніх періодів	18 690,00	17986,00	-704,00	-3,77
3	Оборотні активи	8786,00	8444,00	-342,00	-3,89
4	Власний капітал та прирівняні кошти	10561,00	13951,00	+3390,00	+32,10
5	Загальна сума зобов'язань	16915,00	12479,00	-4436,00	-26,22
6	Середньорічна вартість активів	25950,00	26953,00	+1003,00	+3,87
7	Валова продукція	105204,00	131472,00	26268,00	+24,96
8	Чистий дохід	90773,00	113598,00	+22825,00	+25,15
9	Валовий прибуток	25465,00	31818,00	+6353,00	+24,95
10	Прибуток від господарської діяльності	3634,00	4655,00	+1021,00	+28,10
11	Чистий прибуток	2626,00	3390,00	+764,00	+29,09
12	Додана вартість	72155,00	89370,00	+17215	23,86
13	Первісна вартість акти-вів	45316,00	48070,00	+4754,00	+10,49

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності ТДВ

“Івано-Франківський хлібокомбінат”

За даними табл. 2.6, у 2021 році загальна вартість активів компанії зменшилася на 3,81% порівняно з попереднім роком. Зростання власного капіталу та прирівняних коштів становило 32,10%, тоді як загальна сума зобов'язань зменшилась на 26,22%. У 2021 році загальна вартість активів склала 26 430 тис. грн, при цьому необоротні активи та витрати майбутніх періодів скоротилися на 3,77%, а оборотні активи зменшилися на 3,89%.

У 2021 році валова продукція та чистий дохід збільшилися на 24,96% та 25,15% відповідно. Валовий прибуток та прибуток від господарської діяльності зросли на 24,95% та 28,10%. Чистий прибуток збільшився на 29,09%. Ці результати свідчать про позитивний вплив здійснених заходів на ефективність діяльності компанії у 2021 році. Однак, зменшення загальної вартості активів може свідчити про скорочення діяльності компанії, а зменшення загальної суми зобов'язань може вказувати на зменшення виробництва та збуту продукції. Також варто звернути увагу на зменшення необоротних активів та витрат майбутніх періодів та оборотних активів.

При зниженні прибутковості бізнесу та обмеження можливостей довгострокового кредитування, амортизаційні відрахування можуть стати важливим джерелом інвестицій для виробничих підприємств. Тому, для раціоналізації грошових потоків та збільшення інвестиційних можливостей, корисно оцінити різні способи амортизації, дозволені законодавством. При цьому, чинник часу має значний вплив на привабливість того або іншого методу амортизації.

Згідно Положення ПСБО 7, нарахування амортизації можуть здійснюватися за різними методами, включаючи прямолінійний, метод зменшення залишкової вартості, метод прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий методи[8].

Ми розглядаємо лише чотири методи, оскільки виробничий метод пов'язаний з обсягом виробництва. Ці методи відрізняються за швидкістю наростання зношування.

Амортизаційні відрахування є частиною собівартості, і їх збільшення призводить до зменшення прибутку і відповідної бази оподаткування. Незважаючи на те, що амортизаційні відрахування не вимагають фактичного витрат грошових коштів, вони збільшують грошовий потік підприємства.

Таким чином, методи прискореної амортизації дозволяють включити значну частину вартості майна до собівартості продукції на початковому етапі, тим самим зменшуючи оподатковуваний прибуток. Однак при подальшому використанні майна, навпаки, за рахунок зменшення амортизаційних відрахувань оподатковуваний прибуток збільшується. Таким чином, за рахунок прискорення амортизації база оподаткування податком на прибуток зміщується в часі на більш пізні періоди, що зменшує теперішню вартість витрат компанії на податок на прибуток, враховуючи фактор вартості грошей у часі.

Таблиця 2.7

Аналіз сумарної амортизації за рік в залежності від використання різних методів

Метод амортизації згідно ПСБО 7	1-й амортизаційний період	2-й амортизаційний період	3-й амортизаційний період	4-й амортизаційний період	5-й амортизаційний період
Прямолінійний	3600	3600	3600	3600	3600
Зменшення залишкової вартості	81734	46940	26958	15482	8891
Прискорений	76800	46080	27648	16589	12883
Кумулятивний	59940	48060	36000	23910	12060

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності ТДВ “Івано-Франківський хлібокомбінат”

З табл. 2.7 ми можемо зробити висновок, що за методом прямолінійної амортизації сума амортизації залишалась однаковою протягом всіх п'яти років.

За методом зменшення залишкової вартості сума амортизації зменшувалась щорічно, причому зменшення суми було найбільшим в першому році та зменшувалося з кожним наступним роком.

За методом прискореної амортизації сума амортизації також зменшувалась щорічно, проте зменшення суми було значно більшим в порівнянні з методом зменшення залишкової вартості.

Четвертий метод - кумулятивний, застосовується протягом п'яти років і включає досягнення суми амортизації за попередні роки. Крім того, можна зауважити, що кумулятивна сума амортизації за методом зменшення залишкової вартості та прискореної амортизації збільшувалась щорічно, проте з різною швидкістю, в той час як за методом прямолінійної амортизації кумулятивна сума амортизації збільшувалась рівномірно.

Для кожного методу наведені річні суми амортизації протягом перших п'яти років. Як бачимо, суми амортизації залежать від методу, який застосовується. Наприклад, суми амортизації для прискореного методу є найвищими, тоді як для методу зменшення залишкової вартості, суми зменшуються з кожним роком.

Також в таблиці наведені дані про кумулятивну суму амортизації для кожного методу, що може бути корисним для визначення загальної вартості майна, яке було списано на протязі п'яти років за кожним методом.

Відображення методів нарахування амортизації необоротних активів залежить від відповідних бухгалтерських правил і стандартів.

У відповідності з Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), фінансові звіти повинні містити інформацію про методи нарахування амортизації для кожної категорії необоротних активів.

Зазвичай для цього використовуються три методи: прямолінійна амортизація, зменшення залишкової вартості та прискорена амортизація.

Прямолінійна амортизація передбачає стабільну річну суму амортизаційних відрахувань, яка розраховується шляхом поділу різниці між вартістю активу та його залишковою вартістю на термін корисного використання. Зменшення залишкової вартості передбачає зменшення річної суми амортизаційних відрахувань з часом, оскільки вона розраховується як фіксований відсоток від залишкової вартості активу.

Прискорена амортизація передбачає високу річну суму амортизаційних відрахувань на початку строку корисного використання, яка зменшується з часом.

Порядок відображення методів нарахування амортизації залежить від розглянутої звітності, але в загальному, він включає відображення кожного методу нарахування амортизації, які використовуються для кожної категорії необоротних активів, а також суми нарахованої амортизації за кожен рік, залишкової вартості та строку корисного використання актива.

Амортизація необоротних активів відображається у фінансовій звітності у розділі "Основні засоби" та "Амортизація". Кожен метод нарахування амортизації може мати окремий розділ у звітності, де вказується вартість активів, метод їх нарахування амортизації, термін корисного використання та сума нарахованої амортизації за певний період.

Зазвичай, нарахована амортизація відображається у звіті про фінансові результати компанії, що зменшує прибуток. Фактична сума витрат на амортизацію за певний період відображається у звіті про готівковий потік.

Таблиця 2.8

Амортизація за прямолінійним методом для основного засобу

Рік	Початкова вартість	Зношування за рік	Кінцева вартість
1	10 000	2 000	8 000
2	8 000	2 000	6 000
3	6 000	2 000	4 000
4	4 000	2 000	2 000
5	2 000	2 000	0

Джерело: складено автором на основі джерела [12]

У цій таблиці "Початкова вартість" - це вартість основного засобу на початку періоду, "Зношування за рік" - це обчислення амортизації за певний період, а "Кінцева вартість" - це вартість основного засобу на кінець періоду після нарахування амортизації. В даному прикладі, зношування за рік становить

2 000 одиниць валюти (наприклад, доларів), що дорівнює 20% від початкової вартості. Кінцева вартість зменшується з кожним роком на суму зношування.

Ця таблиця може бути включена до фінансової звітності як складова частина розділу про необоротні активи. Зазвичай, у звіті про фінансові результати або у балансі будуть окремі розділи про кожен вид необоротних активів, наприклад, машини та обладнання. У цьому розділі можуть бути наведені таблиці з подібною інформацією, що показує рух зносу та амортизації за кожен період.

Наприклад, таблиця може бути розташована наступним чином.

Таблиця 2.9

Назва активу	Метод амортизації	1-й період	2-й період	3-й період	4-й період	5-й період
Актив 1	Прямолінійний	3600	3600	3600	3600	3600
Актив 2	Зменшення залишкової вартості	81734	46940	26958	15482	8891
Актив 3	Прискорений	76800	46080	27648	16589	12883
Загальний	Кумулятивний	59940	48060	36000	23910	12060

Джерело: складено автором на основі джерела [12]

У даному випадку, для кожного активу наведено метод амортизації та розподіл амортизаційних витрат на кожен період. Також може бути вказаний загальний показник кумулятивної амортизації за кожен період.

Таблиця містить інформацію про початкову вартість кожного основного засобу, а також про кількість амортизаційних періодів і методи нарахування амортизації для кожного з них.

За допомогою цієї інформації можна обчислити суму амортизації, нараховану за кожен рік. У кінці кожного року розраховується залишкова вартість кожного основного засобу, що дозволяє відслідковувати зменшення його вартості з плином часу. Крім того, у таблиці можна побачити різні методи нарахування амортизації і порівняти їх вплив на зменшення залишкової вартості.

2.3. Оцінка впливу амортизації основних засобів на раціоналізацію грошових потоків ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»

Підприємства регулярно здійснюють амортизацію, що є грошовим потоком з однаковими проміжками часу впродовж терміну експлуатації об'єкта.[7]

Фінансові менеджери, зокрема бухгалтери, повинні визначати теперішню вартість майбутніх грошових потоків, включаючи амортизаційні відрахування.

Теперішня вартість - це дисконтована грошова вартість майбутніх надходжень. Ставка дисконтування - це відсоткова ставка, яка враховує ризик і невизначеність, пов'язані з часом[16].

Для розрахунку використовується ставка дисконтування, яка зазвичай відповідає бажаному рівню інфляції (бажаний рівень інфляції враховується станом на грудень 2021 року[9]). Таким чином, теперішня вартість майбутнього грошового потоку для кожного методу розраховується на основі таблиць теперішньої вартості та ставок дисконтування.

Таблиця 2.10

Аналіз різних методів застосування амортизації в контексті їх впливу на сумарні дані теперішньої вартості грошового потоку

Метод амортизації згідно ПСБО 7	Сума ануїтету
Прямолінійний	134071,20
Зменшення залишкової вартості	148129,24
Прискорений	146562,59
Кумулятивний	143450,88

Джерело: складено та розраховано автором на основі фінансової звітності ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»

Дана таблиця містить інформацію про суми ануїтетів за різними методами амортизації згідно з ПСБО 7. Амортизація - це процес зменшення вартості необхідного для виробництва основних засобів з часом, який зазвичай здійснюється за допомогою різних методів, що використовуються для розподілу вартості основного засобу на декілька періодів.

Порівнюючи величину амортизаційних відрахувань, метод зменшення залишкової вартості показав найбільшу суму за період часу (5 років). Однак він дає менший вигравш у загальному грошовому потоці, ніж оцінка окремих сум ануїтетів за певний амортизаційний період. Для того, щоб максимізувати теперішню вартість загальних грошових потоків компанії, найкращим методом є метод зменшення залишкової вартості.

Враховуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що різні методи амортизації можуть призвести до різних сум ануїтету. Вибір методу амортизації залежить від типу основного засобу, терміну його корисного використання та стратегії підприємства щодо зменшення вартості основних засобів.

Амортизація, віднесена на собівартість, - це грошовий потік, який не підлягає вирахуванню з податку на прибуток. Однак зменшення частки амортизаційних відрахувань у поточних витратах збільшує оподатковуваний прибуток компанії. Якщо сума амортизації та чистий прибуток компанії без дисконтування однакові для всіх методів (згідно з умовою задачі), то більша сума амортизаційних відрахувань на початку періоду відтермінує отримання оподаткованого прибутку в часі.

Згідно з теорією дисконтування, грошові потоки, які виникають у найближчому майбутньому, мають вищу вартість, ніж віддалені грошові потоки[16]. Тому підприємству економічно доцільно отримувати неоподатковувані грошові потоки якомога швидше, тим самим відсуваючи в часі оподатковувані грошові потоки. Цього можна досягти, використовуючи більш прискорені методи амортизації[15].

Таким чином, збільшення теперішньої вартості загального грошового потоку при різних методах амортизації досягається за рахунок перенесення частини неоподаткованого грошового потоку, а саме амортизаційних відрахувань, на майбутні періоди.

Оцінка поточної вартості грошового потоку залежить не лише від терміну отримання доходу відносно теперішнього часу, але й від величини дисконту. Якщо використовувати дисконтований грошовий потік як основу для

прямолінійного методу, то відносна перевага дисконтованого грошового потоку порівняно з іншими методами амортизації є позитивною, коли не використовується прискорений метод.

Очевидно, що за ставки дисконтування рівною 0 всі методи амортизації будуть еквівалентними. Результати оцінки підтверджують той факт, що різниця між значеннями поточної вартості оцінюваного показника збільшується зі зростанням ставки дисконтування.

Ці розрахунки можуть допомогти визначити критичні (граничні) значення оцінюваного показника при заданій ставці дисконтування, які є важливими зовнішніми економічними факторами функціонування підприємства.

Якщо розглядати необоротні активи, придбані підприємством, як капіталовкладення, то процес повернення вартості цього майна через механізм амортизації можна розглядати як процес окупності цього капіталу. Коефіцієнт зносу майна можна економічно інтерпретувати як швидкість повернення цього капіталу через амортизаційні відрахування за весь період використання майна, що амортизується[1].

Залежно від методу амортизації, швидкість амортизації майна можна порівняти, використовуючи відношення накопиченої амортизації за одним методом до повного відшкодування за іншим методом протягом певного періоду. Це відношення відображає відносну ефективність використання капіталу за одним методом порівняно з іншим.

Для прямолінійного та прискореного методів співвідношення норм амортизації дорівнює коефіцієнту прискорення, а для інших методів його визначення є складнішим завданням[2].

Тільки метод зменшення залишкової вартості дозволяє амортизувати всю вартість майна за коротший період. За використання цього методу, частка майна, що амортизується за вказаний період, визначає темп прискорення амортизації та оборотність капіталу при переході до іншого методу[3].

Таким чином, швидка амортизація дозволяє швидше реінвестувати накопичені амортизаційні відрахування, що прискорює оборотність

інвестованого капіталу. Важливо зазначити, що економічні умови можуть бути обмеженням для максимально можливого прискорення амортизаційних процесів на підприємстві. Досі ми розглядали економічні переваги такого прискорення, проте потрібно враховувати обмеження, які можуть виникнути.

Перш за все, слід враховувати рівень прибутковості підприємства, який можна покращити, збільшивши частку амортизаційних відрахувань у вартості продукції.

По-друге, період реінвестування амортизаційних відрахувань має відповідати коштам, необхідним для втілення конкретних інвестиційних проектів. Ці обмеження ускладнюють можливість прискорення процесу амортизації. Тому, оптимальний режим амортизації та облікова політика підприємства мають враховувати вищезгаданий методологічний підхід в контексті конкретних економічних умов.

Висновок полягає в тому, що ефективне застосування законодавчо допущених методів амортизації майна може принести певні економічні переваги для підприємства, а також поліпшити якість використання інвестованого капіталу для акціонерів та кредиторів компанії.

РОЗДІЛ 3.

ПЕРСПЕКВИ ВИДОСКОНАЛЕННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ КОРПОРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ

3.1. Проблеми формування амортизаційної політики

Амортизаційна політика - це план дій, який визначає, як компанія буде відраховувати вартість своїх основних засобів та інших нематеріальних активів протягом їхнього корисного життя[4]. Це важливий елемент фінансового управління компанією, який допомагає планувати витрати на ремонт та заміну активів та забезпечувати стабільність фінансового стану.

Амортизаційна політика включає в себе такі складові:

1. Методи відрахування вартості активів: Існують різні методи відрахування вартості активів, такі як прямолінійний метод, метод зменшення залишкової вартості та інші. Амортизаційна політика визначає, який метод відрахування буде застосовуватися для кожного активу[20].

2. Корисний термін: Амортизаційна політика визначає корисний термін для кожного активу. Це є період часу, протягом якого актив буде використовуватися компанією перед його заміною або відновленням.

3. Частота відрахувань: Амортизаційна політика визначає, як часто компанія буде відраховувати вартість активів. Це може бути щоквартально, щорічно або за іншим розкладом[20].

4. Контроль за реалізацією амортизаційної політики: Компанія повинна мати механізми контролю за виконанням своєї амортизаційної політики. Це може бути включено відповідальність окремих служб чи осіб за планування та контроль за відрахуванням амортизації.

Амортизаційна політика допомагає компанії планувати свої фінансові витрати, що пов'язані з ремонтом та заміною основних засобів та інших нематеріальних активів, що використовуються в її діяльності. Вона також допомагає визначити точну вартість активів, що може вплинути на прийняття рішень про їхнє заміщення або відновлення[20].

До того ж, амортизаційна політика може допомогти компанії ефективно планувати свої інвестиційні проекти, враховуючи плановані витрати на амортизацію вартості основних засобів та нематеріальних активів[18]. Крім того, вона є важливим фактором визначення фінансових показників компанії, таких як чистий прибуток, вартість активів, прибуток на акцію та інші.

Окрім того, визначення амортизаційної політики є обов'язковим для компаній, які мають рахунки з амортизацією в своїй бухгалтерській звітності. Це також важливо для забезпечення дотримання законодавства та податкових правил.

Формування амортизаційної політики є важливим елементом фінансового управління компанією (табл. 3.1)

Таблиця 3.1

Вплив амортизаційної політики на компанію

Назва елемента	Вплив на компанію
Ефективне використання активів	Дозволяє раціонально використовувати активи та планувати їх обслуговування, ремонт і заміну
Фінансове планування	Дозволяє розраховувати фінансові показники та забезпечувати стабільність фінансового стану
Податкові зобов'язання	Впливає на оподаткування компанії та може допомогти зменшити податкове навантаження
Звітність	Відображає амортизаційні витрати в фінансових звітах та дозволяє стежити за їхнім впливом на загальний фінансовий стан компанії

Джерело: складено автором на основі джерела [21]

При формуванні амортизаційної політики компанії можна стикнутися з різними проблемами (табл. 3.2)

**Фактори, які впливають на формування амортизаційної політики
ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»**

Фактор	Опис фактору
Методи амортизації	Існують різні методи амортизації, кожен з яких має свої переваги та недоліки, і вибір правильного методу впливає на результати
Ставки амортизації	Встановлення відповідних ставок амортизації є складним завданням, особливо якщо компанія має різні види активів
Відслідковування термінів служби	Активи повинні бути амортизовані протягом їх терміну служби, але відстеження термінів служби може бути складним
Визначення залишкової вартості	Визначення залишкової вартості може бути складним, особливо для активів з високою технічною складністю
Зміни у законодавстві	Законодавство щодо амортизації може змінюватися з часом, і компанія повинна враховувати ці зміни при формуванні політики
Вплив податків на амортизаційні витрати	Амортизаційні витрати можуть впливати на податкові зобов'язання компанії. Неправильна амортизаційна політика може призвести до збільшення податкових зобов'язань у майбутньому

Джерело: складено автором на основі джерела [19]

Таким чином, зважаючи на наведені фактори, можна зробити висновок, що формування амортизаційної політики є складним та відповідальним завданням для будь-якої компанії. Необхідно ретельно враховувати різні методи амортизації, ставки та терміни служби активів, а також враховувати зміни в законодавстві та податкові вимоги. Для ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" важливо звернути увагу на проблеми, пов'язані зі старінням основних засобів та потребою в їх заміні, а також на вплив амортизаційних витрат на фінансовий результат підприємства. Для забезпечення ефективної амортизаційної політики, компанія повинна проводити постійний моніторинг та аналіз результатів, а також вдосконалювати свою стратегію відповідно до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

3.2. Шляхи вдосконалення амортизаційної політики ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»

Оптимальне формування амортизаційної політики є важливою задачею для ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат", оскільки це дозволяє забезпечити належний рівень підтримки та обслуговування основних засобів, що забезпечує ефективну та безперебійну роботу підприємства.

Для вдосконалення амортизаційної політики можна розглянути кілька шляхів (табл .3.3)

Таблиця 3.3.

Шляхи вдосконалення	Характеристика
Оновлення списку основних засобів та визначення їх фактичної вартості	Для покращення ефективності амортизаційної політики необхідно оновлювати список основних засобів, що підлягають амортизації, та визначати їх фактичну вартість. Це допоможе уникнути недооцінки або переоцінки вартості активів.
Впровадження сучасних методів обліку амортизації	ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може впроваджувати сучасні методи обліку амортизації, які дозволяють враховувати специфіку роботи кожного обладнання та зменшують вплив зносу на його вартість.
Розроблення більш гнучкої амортизаційної політики	Важливо розробити амортизаційну політику, яка була б більш гнучкою та дозволяла враховувати специфіку роботи кожного обладнання. Це дозволить зменшити вартість амортизації та збільшити продуктивність.
Аналіз та оптимізація витрат	ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може провести аналіз та оптимізацію витрат, пов'язаних з експлуатацією основних засобів, що підлягають амортизації. Це може допомогти зменшити витрати та підвищити ефективність використання активів.
Підвищення кваліфікації фахівців	Для успішного впровадження вищезгаданих заходів щодо вдосконалення амортизаційної політики ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" важливо мати кваліфікованих фахівців, які б знавали всі тонкощі цього процесу. Тому, одним із шляхів вдосконалення амортизаційної політики є підвищення кваліфікації фахівців з питань фінансів та обліку, що дозволить підприємству ефективніше використовувати свої ресурси і зменшити ризики витрат.

Джерело: складено автором на основі джерела [19]

ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може переглянути методи амортизації, щоб покращити ситуацію. Ми вважаємо, що найоптимальнішим методом є метод прямолінійної амортизації.

По-перше, цей метод є простим у використанні і розрахунках, що дозволяє легко і швидко встановлювати вартість амортизаційних відрахувань для кожного необоротного активу. Крім того, річна сума амортизаційних відрахувань залишається стабільною протягом всього терміну корисного використання активу, що дає змогу прогнозувати розходи на утримання активу в майбутньому.

По-друге, ТДВ «Івано-Франківський Хлібокомбінат» може використовувати цей метод, оскільки активи, що належать хлібокомбінату, мають стабільну залишкову вартість. Це означає, що їхня вартість не знижується значно протягом терміну корисного використання, і використання методу прямолінійної амортизації не приведе до переоцінки активів.

Отже, метод прямолінійної амортизації може бути оптимальним для ТДВ «Івано-Франківський Хлібокомбінат», оскільки він простий у використанні, дозволяє прогнозувати розходи на утримання активу в майбутньому та не приведе до переоцінки активів зі стабільною залишковою вартістю.

Незалежно від вибору методу амортизації, важливо враховувати особливості підприємства та його фінансові можливості, щоб забезпечити ефективну амортизаційну політику та максимально використовувати основні засоби виробництва.

ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може проаналізувати та оптимізувати витрати, виконавши такі кроки:

1. Аналіз витрат: підприємство повинно зібрати та проаналізувати всі дані про свої витрати, включаючи заробітну плату, сировинні матеріали, енергію, транспортні витрати та інші операційні витрати[26].
2. Виділення неефективних витрат: підприємство повинно ідентифікувати та виділити всі неефективні витрати, що призводять до зайвих витрат коштів.
3. Оцінка рівня ефективності витрат: після ідентифікації неефективних витрат, підприємство повинно оцінити, наскільки ефективно використовуються решту витрат[27].

4. Розробка плану оптимізації: на основі результатів аналізу витрат, підприємство повинно розробити план оптимізації, включаючи рекомендації щодо зниження неефективних витрат та вдосконалення ефективності використання решти витрат.

5. Реалізація плану оптимізації: підприємство повинно реалізувати запропоновані рекомендації щодо оптимізації витрат та контролювати їх виконання.

6. Моніторинг та оновлення: підприємство повинно здійснювати постійний моніторинг своїх витрат та регулярно оновлювати план оптимізації, щоб забезпечити постійне покращення ефективності використання ресурсів.

Аналіз та оптимізація витрат є важливим елементом ефективного управління фінансами ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат". Підприємство може провести аналіз своїх витрат з метою виявлення непотрібних або зайвих витрат, а також визначення обсягів витрат на основні та допоміжні матеріали, заробітну плату працівників, комунальні послуги та інші фактори[26]. Після аналізу витрат підприємство може використати різні стратегії оптимізації витрат, такі як раціоналізація процесів виробництва, скорочення кількості працівників, перегляд постачальників матеріалів та послуг з метою зменшення цін, переходу на більш ефективні методи виробництва тощо. Важливо зазначити, що оптимізація витрат повинна здійснюватися без зниження якості продукції та послуг, а також без погіршення умов праці працівників[25].

Для оновлення списків основних засобів та визначення їх фактичної вартості ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може виконати наступні кроки:

1. Провести інвентаризацію основних засобів, що знаходяться на балансі підприємства, і скласти повний список цих засобів.

2. Оцінити стан і ефективність використання кожного з основних засобів, зокрема звернути увагу на технічний стан та фактичну потужність в порівнянні з потребами підприємства.

3. Оцінити фактичну вартість кожного з основних засобів на основі їх поточної стану, враховуючи зношення, амортизацію та інші фактори. Для цього можна використати оціночні методи, наприклад, метод порівняльної вартості, метод доходів та інші[22].

4. Оновити бухгалтерський облік основних засобів з урахуванням оцінки їх фактичної вартості.

5. Встановити максимальний термін служби кожного з основних засобів та розробити план їх заміни в разі досягнення цього терміну або в разі необхідності підвищення ефективності виробництва.

Для отримання додаткової інформації та допомоги в оновленні списків основних засобів та їх оцінці, ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може звернутися до професійних бухгалтерських фірм та консультантів з управління витратами[22].

ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може розробити більш гнучку амортизаційну політику за допомогою наступних кроків:

1. Оцінити життєвий цикл основних засобів: Варто оцінити термін служби та технічний стан основних засобів, щоб визначити, чи можна збільшити термін амортизації чи зменшити рівень щорічних відрахувань[27].

2. Використовуйте різні методи амортизації: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може розглянути різні методи амортизації, такі як прискорена амортизація, зменшення залишкової вартості, лінійна амортизація тощо, щоб вибрати метод, який найкраще відповідає їхнім потребам.

3. Визначте гнучкість умов амортизації: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може розглянути можливість включення умов змінної амортизації в договір оренди або угоди про фінансову оренду, щоб забезпечити гнучкість в управлінні амортизацією[26].

4. Врахуйте податкові відрахування: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" повинен враховувати податкові відрахування при формуванні амортизаційної політики, оскільки це може суттєво вплинути на їхню фінансову стійкість.

5. Провести аналіз ринку: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може провести аналіз ринку, щоб виявити нові технології та методи, Провести аналіз ринку: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може провести аналіз ринку, щоб виявити нові технології та методи,

6. Розгляд можливості використання лізингу: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може розглянути можливість використання лізингу для придбання основних засобів[23]. Це дозволить підприємству зберегти фінансові ресурси та отримати доступ до новітніх технологій, що також може позитивно вплинути на амортизаційну політику.

7. Оцінка впливу зносу на амортизацію: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може провести оцінку впливу зносу на амортизацію. Це дозволить більш точно визначити термін експлуатації основних засобів та скоригувати амортизаційну політику згідно з фактичним станом основних засобів.

8. Впровадження програми модернізації: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може розробити та впровадити програму модернізації основних засобів, що дозволить замінити застаріле обладнання на більш ефективне, що зменшить витрати на експлуатацію та підвищить продуктивність[24]. Також можна розглянути можливість впровадження програми лізингу, що дозволить забезпечити доступ до нових технологій без значних витрат на придбання обладнання.

9. Розвиток внутрішніх процесів: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може провести аналіз внутрішніх процесів та виявити можливості для їх удосконалення. Це може включати оптимізацію виробничих процесів, поліпшення контролю якості продукції, використання ефективніших методів управління запасами тощо. Вдосконалення внутрішніх процесів допоможе знизити витрати та збільшити ефективність підприємства в цілому.

10. Залучення зовнішніх консультантів: ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" може залучити зовнішніх консультантів, які мають досвід у галузі управління основними засобами та розробки амортизаційної політики. Це

дозволить підприємству отримати нові ідеї та рекомендації щодо удосконалення процесів та зниження витрат[23].

Для того, щоб ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" міг розробити більш гнучку амортизаційну політику, необхідно вжити комплексу заходів. Необхідно провести аналіз фінансових можливостей підприємства та оптимізувати витрати. Крім того, можна використовувати нові технології та методи, проводити модернізацію основних засобів, залучати висококваліфікованих фахівців для розробки та впровадження більш ефективних методів амортизації. Всі ці заходи допоможуть ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" підвищити свою ефективність та конкурентоспроможність на ринку.

Отже, ефективна амортизаційна політика є важливим елементом ефективного управління бізнесом, особливо коли мова йде про експлуатацію основних засобів. Для покращення ефективності амортизації необхідно оновлювати список основних засобів та визначати їх фактичну вартість, впроваджувати сучасні методи обліку амортизації та розробляти більш гнучку амортизаційну політику. Проведення аналізу та оптимізації витрат також може допомогти зменшити витрати та підвищити ефективність використання активів. В цілому, застосування цих підходів може покращити фінансові результати бізнесу та забезпечити стабільний розвиток компанії.

ВИСНОВКИ

Амортизаційна політика полягає у системі заходів, спрямованих на зменшення вартості основних засобів та нематеріальних активів підприємства в процесі їх використання. Для нарахування амортизації використовуються різні методи, які підприємство обирає самостійно з урахуванням очікуваної економічної вигоди від використання об'єкта та переглядає у разі зміни цієї очікуваної вигоди.

У разі застосування національних положень бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток застосовуються методи амортизації, передбачені НП(С)БО 7 та НП(С)БО 8: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискорений зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий.

У кожній країні існує своя специфіка проведення амортизаційної політики, вона залежить від економічних умов, законодавства та практики ведення бізнесу. Однак, застосування відповідних методів розрахунку амортизації та розроблення ефективної амортизаційної політики є необхідним елементом управління основними засобами будь-якого підприємства. Зарубіжний досвід може бути корисним у цьому плані, дозволяючи взяти до уваги найкращі практики та вдосконалити власну амортизаційну політику для досягнення більш ефективного використання основних засобів та підвищення фінансової стабільності підприємства.

Оптимально сформована амортизаційна політика дозволяє зберігати та підтримувати в робочому стані основні засоби, що забезпечує нормальну роботу підприємства та підвищує його конкурентоспроможність. Крім того, така політика дозволяє знижувати податкове навантаження на підприємство та оптимізувати його фінансові результати. Аналіз щодо особливостей формування амортизаційної політики ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат", довів, що

дана політика є важливим елементом ефективного управління активами підприємства.

Успішне функціонування підприємства залежить від ефективної амортизаційної політики. Щоб забезпечити цю ефективність, необхідно приділяти достатню увагу формуванню такої політики та регулярно проводити аналізи з метою вдосконалення.

Слід враховувати рівень прибутковості підприємства, який можна покращити, збільшивши частку амортизаційних відрахувань у вартості продукції.

Період реінвестування амортизаційних відрахувань має відповідати коштам, необхідним для втілення конкретних інвестиційних проектів. Ці обмеження ускладнюють можливість прискорення процесу амортизації. Тому, оптимальний режим амортизації та облікова політика підприємства мають враховувати вищезгаданий методологічний підхід в контексті конкретних економічних умов.

Ефективне застосування законодавчо допущених методів амортизації майна може принести певні економічні переваги для підприємства, а також поліпшити якість використання інвестованого капіталу для акціонерів та кредиторів компанії.

Формування амортизаційної політики є складним та відповідальним завданням для будь-якої компанії. Необхідно ретельно враховувати різні методи амортизації, ставки та терміни служби активів, а також враховувати зміни в законодавстві та податкові вимоги. Для ТДВ "Івано-Франківський хлібокомбінат" важливо звернути увагу на проблеми, пов'язані зі старінням основних засобів та потребою в їх заміні, а також на вплив амортизаційних витрат на фінансовий результат підприємства. Для забезпечення ефективної амортизаційної політики, компанія повинна проводити постійний моніторинг та аналіз результатів, а також вдосконалювати свою стратегію відповідно до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Ефективна амортизаційна політика є важливим елементом ефективного управління бізнесом, особливо коли мова йде про експлуатацію основних засобів. Для покращення ефективності амортизації необхідно оновлювати список основних засобів та визначати їх фактичну вартість, впроваджувати сучасні методи обліку амортизації та розробляти більш гнучку амортизаційну політику. Проведення аналізу та оптимізації витрат також може допомогти зменшити витрати та підвищити ефективність використання активів. В цілому, застосування цих підходів може покращити фінансові результати бізнесу та забезпечити стабільний розвиток компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Семеніхін А.А., Семеніхіна О.А. Раціоналізація господарської діяльності підприємства з врахуванням впливу амортизації. *Економічні науки*. 2016. С. 15-17
2. Амортизаційні відрахування: порядок нарахування, бухгалтерський облік та оподаткування. URL: <https://buhgalter.com.ua/articles/amortizatsiyni-vidrahuvannya-poryadok-narahuvannya-buhgalterskiy-oblik-ta-opodatkuвання> (дата звернення: 07.04.2023)
3. Бойко Ю.С. Основи амортизації основних засобів. *Економіка і право*. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. 2018. С. 57-66.
4. Бородіна І. І. Оцінка впливу амортизації на діяльність підприємства. *Інноваційна економіка*. 2019. С.68-72
5. Бугайов В. Г., Кулинич О. Г. Амортизаційні відрахування: зміст, методика нарахування та обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2012. № 9. С. 44-50.
6. Вавілов О. А. Амортизаційні відрахування у бухгалтерському обліку та податковому обліку: порівняльний аналіз. *Наукові праці Донецького національного технічного університету*. Серія: економічна. 2014. Вип. 1(28). С. 143-152.
7. Верховна Рада України. (1997). Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 23.12.1997 № 334/97-ВР. Відомості Верховної Ради України, 1998, № 2, ст. 8.
8. Демченко, О. О. Амортизаційні відрахування та їх вплив на діяльність підприємства. *Економічний часопис-XXI*. 2018. №1-2. С. 36-39
9. Мельник Л.І. Амортизаційна політика підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. С. 87-99.

10. Методи нарахування амортизації основних засобів/нематеріальних активів, URL: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/637215.html> (дата звернення: 26.03.2023)
11. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектора. 2015. URL: <https://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/>
12. Михайлова Л. О. Формування амортизаційної політики на підприємствах. *Економіка та держава*. 2016. № 2. С. 65-68.
13. Москаленко Т. Ю., Л. С. Шматко Аналіз методів нарахування амортизації основних засобів. *Економіка інновацій*. 2014. № 54. С. 131-137.
14. Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 26.03.2023).
15. Національний Банк України (2021) «Оцінка інфляції» URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/CPI_2021-12.pdf?v=4 (дата звернення 05.04.2023)
16. Правила бухгалтерського обліку 14 "Основні засоби", затверджені наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2019 № 1111. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1476-19#n114> (дата звернення: 06.04.2023)
17. Раціоналізація господарської діяльності підприємства з врахуванням впливу амортизації, інтернет-портал «Buhgalter.com.ua», URL: <https://buhgalter.com.ua/amortizaciya-osnovnih-zasobiv-poryadok-narahuvannya-ta-obliku/>, 2021 (дата звернення: 05.04.2023)
18. Рибалка Л. І. Амортизаційні відрахування як інструмент раціоналізації грошових потоків. *Економіка та суспільство*. 2019. №21. С. 854-858
19. Савченко О.В. Методика формування амортизаційної політики. *Фінанси України*. 2014. С. 45-52.

20. Шевченко В. Г. Амортизаційна політика на підприємствах. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2013. Т. 16. С. 266-269.
21. Шевчук І.М. Аналіз амортизаційної політики на підприємстві. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2016. С. 102-113.
22. "Amortization" by Sidney Davidson, published by McGraw-Hill Education, 2021.
23. "Amortization Policy" by AICPA, published by AICPA, 2013.
24. "Cost Accounting: A Managerial Emphasis" by Charles T. Horngren, Srikant M. Datar, and Madhav V. Rajan (Pearson, 2018)
25. "Depreciation and Amortization" by Stephen A. Ross, Randolph W. Westerfield, and Jeffrey F. Jaffe, published by McGraw-Hill/Irwin, 2010.
26. "Depreciation Methods — Australia" by SAP, URL: https://help.sap.com/docs/SAP_BUSINESS_BYDESIGN/2e30d84496214461ad763692c3a0b4a5/2cbac733722d10148835ebe587377c69.html (дата звернення: 26.03.2023).
27. "Depreciation Methods — France" by SAP, URL: https://help.sap.com/docs/SAP_BUSINESS_BYDESIGN/2e30d84496214461ad763692c3a0b4a5/2cbb022e722d1014aac2eae262d0754c.html (дата звернення: 26.03.2023).
28. "Depreciation Methods — USA" by SAP, URL: https://help.sap.com/docs/SAP_BUSINESS_BYDESIGN/2e30d84496214461ad763692c3a0b4a5/2bc9fb5a722d101481a5ddf3d793f42a.html (дата звернення: 26.03.2023).
29. "Financial Accounting: Tools for Business Decision Making" by Paul D. Kimmel, Jerry J. Weygandt, and Donald E. Kieso (Wiley, 2019)
30. "Managerial Accounting: Tools for Business Decision Making" by Jerry J. Weygandt, Paul D. Kimmel, and Donald E. Kieso (Wiley, 2018)

31. Metody amortyzacji środków trwałych - warto wiedzieć, URL: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-metody-amortyzacji-srodkow-trwalych> (дата звернення: 26.03.2023).